ئایا مەسرور بارزانی هەلەکانی نەچیرڤان بارزانی دوبارە دەکاتەوە ؟ … عەبدولڕەحمان مەولود

کاتی پێکهێنانی حکومەتی مەسرور بارزانی نزیك بۆتەوە. گەڕان ڕازیە و یەکێتیش لە ڕازیبوون نزیك بۆتەوە؛ یەکگرتوو لە گیرفانی پارتییەو کەسیش لەسەر ڕازیبون و نەبونی کۆمەل ناوەستی. هەر بۆیە، بەم نزیکانە مەسرور بارزانی حکومەتی نوێ پێك دێنێت.

بەڕای من خالی هەرە گرنگ لەم حکومەتە نوێیە کە پێویستە چاودێری بکریت ئەوەیە: ئایامەسرور بارزانی هەلەکانی نەچرڤان دوبارە دەکاتەوە؟

لە کەس شاراوە نییە کە نەچیرڤان بارزانی پیاو یەکەمی تورکیایە لە کوردستان. لە بیست ساڵی ڕابردو نەچیرڤان بارزانی لە رووی ئابوری و سیاسی پشتوانی بێنسوری ئوردوگان و حیزبەکەی بوە.

نەچرڤان بارزانی، لە باری ئابوریەوە:

١. کوردستانی کردە بازاری تورکیا و شوێنی ساغکردنەوەی کەلوپەلی تورکی. ساڵانە تورکیا بای چەندین ملیار دۆلار کاڵا لە بازاری کوردستان دەفرۆشێت.

٢. هەرچی داهاتی نەوت و داهاتیتری کوردستانە خستە بانکەکانی تورکیا و ئەوان سودی ڕۆژانە لەو پارانە وەردەگرن.

بۆ نمونە، ئەگەر تورکیا لە سالێکدا بۆ هەر سەد دۆڵار قازانجی سێ دۆلار بکات، ئەوا لە ڕۆژێکدا زیاتر لە ٨٢ هەزار و ١٩١ قازانج دەکات بۆ هەر ملیارێك دۆلاری کوردستان لە بانکەکانی تورکیا بێت .(1،000،000،000*0.03/365)

٣. ئەو کاتەی نەوتی کەرکوك لە ڕێگای کوردستان دەفرۆشرا، پارەی ئەو نەوتەشی لە تورکیا دانا.

٤. نەوتی کوردستان و کەرکوکی هەرزان فرۆش دەدا بە تورکیا و کۆمپانیەکانی گواستنەوەی نەوتی تورکی.

لە باری سیاسیشەوە:

١. دژایەتی بێکۆتایی پارتی کرێکارنی کوردستانی کردوە

٢. دژایەتی بێ سنوری ڕۆژئاوای کوردستانی کردوە.

٣. کۆلان بە کۆلان لە کوردستانی باکور دەگەرا دەنگ بۆ ئەردوگان

کەبکاتەوە لەسەر حیسابی هەدەپە.

نەچیرڤان لەبەرامبەر ئەم خزمەتی بە تورکیا چی دەست کەوتوە ؟

تەنها شتێك نەچیرڤان لە بەرامبەر بونی بە پیاوی یەکەمی تورکیا دەستیکەوت پشتیوانی ئەردگان بووە لە پێگەی نەچیرڤان بارزانی لەناو پارتی و حکومەتی هەرێمی کوردستاندا.

با بزانین بە پشتیوانیکردن تەنها شتە نەچیرڤان بەدەستی هێناوە:

سەیرکە، سەرەرای ئەو هەمو خزمەتەی نەچیرڤان بە تورکیای کرد، لە ئێستاشدا ڕای گشتی تورکیا سەبارەت بە کێشەی کورد زۆر لە دوای ڕای گشتی عەرەب و فارسیشە.

لەسەرو بەندی ڕیفراندەم کەباس لە پێکهێنانی دەولەتی کوردی دەکرا، ژمارەیەکی زۆر لەسەرکردە عیراقیەکان، لە نێویان کۆنە سەرەکی پەرلەمانی عیراقی و سەرەك وەزیرانی ئێستاش دژایەتی دوژمنکارانەیان نەکرد. ئەوەی یەکەم(مەحمود مەشهەدانی) پشتیوانی دەکرد و ئەوەی دوایش (عادل عەبدولمهدی) پێی باش نەبوو. بەگشتی، ڕای گشتی عەراقی و عەرەبی سەبارەت بە کوردستان بە ئیجابیانە گۆڕانکاری گەورەی بەسەردا هاتووە . لە ئێرانیش هیچ نەبێت ولایەتێك هەیە بەناوی کوردستان و دژایەتی ناوی کورد و کوردستان ناکەن.

تەنها شوێنێك لە گۆی زەوی کە خەڵك و حکومەت دژایەتی کورد بکەن تورکیایە؛ حکومەت ئاگری ئەم دوژمنکاریەش دژی کورد ڕۆژ دوای ڕۆژیش خۆشتر دەکات.

ئەگەریش دەڵێن تورکیا لە کوردستان بیناسازی کردوە و فرۆکەخانەی کردەتەوە، ئەوا جگەلەوەی بەپارەی خەیالی کراون، پاش چەند سالی تری بیناکان لە نەبوونی خزمەتی بەردەوام (Maintenance) دەبنە بارگرانی (Liability) و فرۆکەخانەش هەرکاتێك تورکیا ئارەزوی لێ بێت دایدەخات، وەك ئەوەی سەبارەت بە فرۆکەخانەی سلێمانی کردویەتی.

تورکیا نەك چارە نییە بۆ کێشە سەرەکیەکانی کوردستان وەك کارەبا و بەپیشەسازیکردنی کوردستان، بەڵکو ڕێگرە لە چارەکردنی هەر کێشەیەکی کوردستان. تورکیا خوازیاری ئەو بوو هەرێمی کوردستان گۆڕگان خواردوی داعش بکرێت بۆ ئەوەی بەیەجارەکی دەست بەسەر هەرێمدا بگرێت

هەر بۆیە، بەڕای من هەرکەسێك بێتە سەر کار دەبێت خۆی دوور بخاتەوە لە ڕابردووی (Legacy) نەچیرڤان بارزانی. سەردانەکەی مەسعود بارزانی بۆ لای عادل عەبدولمەهدی لە دوای ڕیفراندەم ئەگەر مەبەست لێی گۆڕانی سیاسەتی پارتی بێت بۆئاراستەی ڕاگرتنی پارسەنگی هێز لە نێوان عیراق و تورکیا کارێکی باش بوو.

هەرێمی کوردستان پێویست ناکات لە نێوان عیراق و تورکیا یەکێکیان هەلبژێرێت وەك نێچیرڤان تورکیای هەلبژارد. هەرێمی کوردستان پێویستە بە هاوسەنگی پەیوەندی لەگەل هەموان ڕاگرێت.

هەرێمی کوردستان پێیوست ناکات دژایەتی تورکیا بکات، بەلام ناش بێت ئەوەی لە بەرژەوەندی تورکیا بێت بە لە بەرژەوەندی کوردستانی بزانێت.

ئیستا کە تورکیا ناهەلێت پارێزگارێکی کورد بە کەرکوك دابنرێت، دانانی پاریزگارێکی کورد لە کەرکوك نیشانەی سەرەتای کۆتایی دەسەلاتی تورکیا وسەردەمی نێچرڤان بارزانی دەبێت بەسەر حکومەتی هەرێمی کورستان. پێویستە ئەم کارە زوو یان درەنگ بکرێت. مەسرور بارزانی پێویستە لەم بابەتە تێبگات و یەکێتیش نەیبەستێتەوە بەمەسەلەی پەکهێنانی حکومەت، بەڵام پێویستە بکرێت و مافی هەلبژاردنە.

سەردەمی شێوە حکومرانی تورکیا هاوشیوەی سەردەمی ئۆتۆمەبیلی لادا و مسکەفیس بەسەرچوە. تورکیا نایەوێت بگۆریت و دژایەتی گۆڕانکاری دەکات. تورکیا دەیەویت لە ڕێگەی کرینی سیستەمی دژە فرۆکەی (S-400)ی دژی گۆرانکاری حەتمی تورکیا بوەستێتەوە و دریژە بەم شێوە حکومرانیە ناسەردەمیانەی ئێستای بدات کە لەسەر بنەمای هالاواردنی نژادی (apartheid) وەستاوە.

بەڵام، چۆن بەرنامە ئەتۆمیەکەی ئێران ناتوانیت ڕێگای بە روخانی حەتمی ئێران بگرێت، ئاواش کرینی سیستەمی (S-400)یش دادی تورکیا نادات، . تورکیا دەروخێت و هەلدەوەشێتەوە، تەنها مەسەلەکە کاتە. هەرێمی کوردستان پێویستە خۆی بۆ ئەو گۆڕانکاریە گەورانە ئامادە بکات.

تورکیا تاکو ئیستا دەستی لە نێچیرڤان بارزانی بەرنەداوە، بە ناراستەوخۆش دژایەتی حکومەتی مەسرو بارزانی دەکات. ئەوەندە بەسە وتارەکانی ڕیبوار کەرەم وەلی لە ڕوداو بخوێنیەوە و بە ئەوەی لەم ئاراستەیە بگەیت.

پێویستە هەموان لە بیری ئەوە دابن، کە حکومەتی نوێی کوردستان کار بە بەرژەندیە بالاکانی کوردستان و خەلکی کوردستان بکات و سیاسەتێکی هاوسەنگی لەگەل عیراق و هاوسێکانی هەبێت. بە پارتیش پێویستە کێشە سیاسەکانی لەگەل هێزە سیاسەکانی ناوچە (پەکەکە) بەڕێگای دانوستاندن چارەسەر بکات. پێویستە هەموان بەگومان بن کەوا کێشە گەورەکە تورکیایە، هەمو کێشەکانیتر بەبەراورد بە دژایەتی تورکیا بە کورد لاوەکین.

تۆ سەیرکە، بزانە ساڵانە نێچیرڤان چەند سەردانی بەغدا، سلێمانی و کەرکوك دەکات بەبەراورد بە ئەنقەرە و ئەستەمبەل ئینجا لەوە دەگەی

کە تورکیا لە کێوە گوڵی لە کوردستان کردوە؛کۆتایی هێنان بەژێردەستی تورکیا و حوکمرانی هەرێمی کوردستان لە لایەن تورکیا پێویستی بەکاری هاوبەش و هاوکاری هەموانە.

عەبدولڕەحمان مەولود
پرۆفسۆری یاریدەر/ زانکۆی لۆریێ
واترلو/کەنەدا